

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.:	Doknr.:
2005 01215	88
Mottatt:	
5 OKT 2005 ASK/ASKL	
Saksbeh.:	Ark.:
IEK	482
Kopi:	Avskr.:

Deres ref.:

Vår ref.:
2005/03840/4/EHO E: V70

Dato:
03/10/2005

Høringsutkast - Forskrift om bærekraftig skogbruk

Det vises til brev fra Landbruks- og matdepartementet datert 06.07.2005, vedr. høringsutkast til Forskrift om bærekraftig skogbruk.

Uttalelse fra Sarpsborg kommune følger vedlagt.

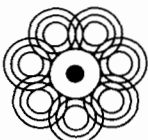
Med hilsen

Bernt-Henrik Hansen
seksjonsleder

Vedlegg: Utskrift av møtebok, utvalg for landbruksforvaltning, 30.09.2005, sak 23/05

Kopi til:

Saksbehandler: Egil Holme, Seksjon miljø, landbruk og friluftsliv

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak 200503840
Arkivnr.
Saksbehandler Egil Holme

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Utvalg for landbruksforvaltning	30.09.05	23/05

Høring: Forskrift om bærekraftig skogbruk

Saken er fremmet etter prinsippet om fullført saksbehandling.
Følgende har vært medsaksbehandlere:

Vedlegg:

- 1) Høringsnotat
- 2) Utkast til Forskrift om bærekraftig skogbruk

Sammendrag:

Landbruks- og matdepartementet sendte 6. juli 2005 et utkast til ny forskrift om bærekraftig skogbruk på høring. Høringsfristen er 4. oktober 2005. Formålet med forskriften er å fremme et bærekraftig skogbruk som sikrer miljøverdier, ressursoppbygging og skogens helsetilstand. Sarpsborg kommune gir sin tilslutning til de fleste punktene i forskriften, men har også en del bemerkninger. Sarpsborg kommune er bl a uenig i at det innføres et totalforbud mot grøfting av myr og sumpskog, og at det innføres en eksakt frist for planting etter hogst. Likeledes deler ikke Sarpsborg kommune Departementets oppfatning av at strenge bestemmelser om skoghygiene er påkrevet, og heller ikke at lauvandelen i bartreforyngelser bør bindes til en eksakt prosent. De fleste av forskriftens bestemmelser ivaretas i dag gjennom bransjens internkontroll, kjent som Levende Skog-prosjektet.

Utredning:

Bakgrunn

I St.melding nr 17 (1998-99) *Verdiskaping og miljø – muligheter i skogsektoren* foreslo regjeringa en modernisering av skogbrukslovgivningen med klarere bestemmelser om bærekraftig skogbruk og om langsiktig ressursforvaltning. Etter Næringskomiteens vurdering, burde skogbruksloven bygge på prinsippet om frihet under ansvar, og understreke skogeierens sentrale rolle i ressursforvaltningen. Da skogbruksloven ble revidert i 2004-2005, mente flertallet på stortinget at lovens intensjoner burde presiseres i en egen miljøforskrift.

Gjennom miljøprosjektet *Levende Skog*, som ble innført i 1998, har skogeierne vist at de er rede til å ta et større forvalteransvar. Prosjektet har initiert en rekke standarder for bærekraftig skogbruk, og innarbeidet disse i et sertifiseringsystem. Mer enn 90% av den norske tømmeravvirkningen håndteres nå gjennom denne ordningen. Departementet har uttrykt stor tilfredshet med at næringa selv har tatt dette grepet for å gjøre skogbruket mer miljøvennlig, men mener likevel at det offentlige har et ansvar for å gi næringa klare rammer for virksomheten, og for å sikre miljøkvaliteten dersom den frivillige sertifiseringsordningen skulle svikte. Departementet legger til grunn at den skogbruksaktiviteten som i dag benytter Levende Skog-standardene i sin internkontroll, og som etterlever disse kravene, også vil tilfredsstillende følge av den nye miljøforskriften. Forskriften vil etter Departementets mening ikke innebære noen ekstra belastning for næringa, noe som ellers kunne virke ødeleggende på motivasjonen for det frivillige miljøarbeidet.

Formålet med forskriften er å fremme et bærekraftig skogbruk mht:

1. miljøverdiene i skogen
2. foryngelse etter hogst
3. skogens helsetilstand

Forskriften skal gjelde for all skog og skogsmark slik disse arealtypene er definert i skogbrukslovens §2. Bestemmelsene om skogens helsetilstand gjelder også for arealer utenfor skogbrukslovens virkeområde, der disse kan utgjøre en risiko for spredning av f eks skadegjørende insekter eller skogsykdommer.

Miljøhensyn

Forskriften understreker skogeiers ansvar for at det ved skogsdrift tas tilstrekkelig hensyn til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturverdier. Hogst kan i utgangspunktet bare skje i områder der det er gjennomført registrering av miljøverdiene. Der hvor miljøregistrering mangler, skal føre-var-prinsippet, som er nedfelt i standardene for Levende Skog, legges til grunn ved skogbehandlingen. Forskriften gir en kort oppsummering av hva de viktigste miljøkravene innebærer. Departementet ønsker gjennom forskriften å innføre et totalforbud mot nygrøfting av myr og sumpskog.

Kommunen skal føre tilsyn med at forskriftens miljøbestemmelser blir fulgt. Dersom et skogbrukstiltak har medført vesentlig skade for naturmiljøet eller friluftslivet, kan kommunen pålegge skogeier å gjennomføre avbøtende tiltak.

Foryngelse etter hogst

Gjennom Levende Skog-standarden *Langsiktig virkesproduksjon* påpekes nødvendigheten av å se hogst og foryngelsesmetode i sammenheng. Dersom naturlig foryngelse mislykkes, eller ikke passer på den aktuelle lokaliteten, skal arealet tilplantes så raskt det er forsvarlig og praktisk mulig. Forskriften går noe lengre enn standarden ved å sette eksakte krav til plantetall, og angir en tidsfrist for å etablere foryngelsen. Dersom arealet skal plantes, er fristen 3 år etter hogst. Etter søknad kan kommunen gi utsettelse av fristen i ytterligere 2 år, dersom lokale forhold tilsier at dette er nødvendig. Kommunen skal føre tilsyn med at foryngelsesplikten overholdes. Dersom kommunen finner at foryngelsen i et område er mangelfull, skal kommunen vurdere om det er nødvendig å pålegge tiltak som kan gi tilfredsstillende foryngelse. Fylkesmannen fastsetter rutiner for å kontrollere kvaliteten på foryngelsesarbeidet gjennom stikkprøvekontroll.

Tiltak for å hindre skader på skog

Grunneier er ansvarlig for at hogst og andre tiltak i skog blir utført på en måte som ikke utløser fare for masseangrep av skadegjørende insekter eller andre skader på skogen. Bestemmelsene omfatter også skogsvegetasjon og virke på arealer som ikke omfattes av skogbrukslovens virkeområde (hager, parker, virkesteminaler m.m.). Transport og lagring av virke oppfattes som en særlig trussel mot skoghygiene, og omtales spesielt i forskriften. Kommunen skal føre tilsyn med at bestemmelsene overholdes, og kan gi pålegg om å gjennomføre spesielle tiltak for å motvirke skader på skog. Departementet og fylkesmannen kan fastsette nærmere regler og frister for slike avbøtende tiltak.

Kommunens vurdering

I forskriften legges det opp til et totalforbud mot nygrøfting av myr og sumpskog. Dette innebærer en innskjerping i forhold til gjeldende Levende Skog-standard, og det kan stilles spørsmål ved om dette er hensiktsmessig og nødvendig. For det første bryter et totalforbud med prinsippet om frihet under ansvar, som ellers er et gjennomgående prinsipp i forskriften (jfr Næringskomiteens vurderinger i Skogmeldinga). For det andre vil et slikt forbud kunne ramme bærekraftige tiltak på arealer med stort potensiale for virkesproduksjon, mens miljøverdiene kanskje er ubetydelige. Grøfting av forsumpet fastmark etter hogst kan være driftsøkonomisk forsvarlig, og i gitte tilfeller nødvendig for å reise ny skog, fordi forsumpningen øker som følge av hogsten. Hvis slike lokaliteter ikke inneholder viktige miljøverdier som er knyttet direkte eller indirekte til vannmiljøet, eller grøftingen utløser andre miljøproblemer, bør grøfting kunne tillates. Et totalforbud mot grøfting vil delvis også virke selvmotsigende pga foryngelsesplikten som følger av den samme forskriften. Etter vår oppfatning bør det gis en åpning for å kunne godkjenne enkelte nygrøftingstiltak etter en nærmere, konkret vurdering, men tiltakene må gjøres

søknadspliktige. Avslutningsvis vil vi også hevde at den praktiske konsekvensen av å fjerne totalforbudet blir liten, da det i dag nygrøftes svært lite.

Høringsutkastet legger opp til å innføre en 3-årsfrist for gjennomføring av planting etter hogst. For naturforyngelse gjelder ikke noen slik frist. I utgangspunktet høres forslaget greit ut. De fleste vil plante etter 1-2 år, og en vesentlig lengre frist vil være uheldig med tanke på utvikling av konkurrerende vegetasjon. Vi tror imidlertid det kan være problematisk å sanksjonere mot de som oversitter 3-årsfristen, da det i mange tilfelle vil vise seg at å vente noen år på naturlig foryngelse kan være fullt forsvarlig, samtidig som det kan være vanskelig å ha en absolutt oppfatning om hva som er tilrettelagt for naturlig foryngelse, og hva som må plantes. Det som er viktig er at hogstform og foryngelsesmetode ses i sammenheng, og at arealene forynges tilfredsstillende og raskest mulig, slik Levende Skog-standarden legger opp til. Fastsettelse av en eksakt plantefrist kan derfor virke som en unødvendig innskjerpelse som det vil bli vanskelig for kommunene å håndheve. I tillegg vil kommunene få et omfattende tilsynsarbeid, og det må påregnes økt saksbehandling i forbindelse med søknader om utsatt plantefrist. Dette er ressurskrevende både for skogeiere og kommuner, uten at man kanskje kommer noe nærmere målsettingen om rask foryngelse av god kvalitet.

Videre stiller vi spørsmål ved om det er hensiktsmessig å ha en regel i forskriften som sier at: "I forynging av barskog skal ein tilstreve eit minimum på 10% lauvtre" (§3-3). Om dette er en riktig forståelig og økologisk strategi i furuforyngelser på tørre markslag, tror vi det kan sås tvil om. Regelen burde etter vårt skjønn kommunisere et krav om variasjon i treslagssammensetningen, men at denne i første rekke må tilpasses de naturgitte forhold på vokseplassen.

Når det gjelder hygienebestemmelsene i forskriften, er særlig sontringen mellom økologiske hensyn og mulighetene for masseoppformering av skadegjørende insekter i gammelskog problematisk. Dersom en nøkkelbiotop er begrunnet med høy andel av gamle, døde og døende trær, vil en forverring av skogens helsetilstand gjennom f eks vindfelling og billeangrep, i mange tilfeller øke biotopens økologiske verdi. Det samme gjør risikoen for masseoppformering av skadegjørende insekter i omkringliggende skog. Kynisk sett er nøkkelbiotopene i seg selv ofte et resultat av "mangelfull" eller "feil" skogbehandling. Produksjon av nye miljøgoder (f eks nye nøkkelbiotoper) vil avhenge av at naturen i visse tilfelle får styre utviklingen fritt over lengre tid. Miljømålet og produksjonsmålet er her i direkte konflikt, og skogeier hefter for begge deler. Denne erkjennelsen gjør at forskriftens hovedprinsipp om at grunneier gjennom sin skogbehandling er ansvarlig for at det ikke oppstår fare for insektskader på skogen, kan virke både utilsiktet og urimelig. Det er derfor grunn til å spørre om ikke tiden er moden for å fjerne hygienebestemmelsen i sin nåværende form. Å begrense økonomiske tap som følge av skogskader vil jo de fleste skogeiere uansett være opptatt av. Og de som ikke er opptatt av dette gjør antagelig en god jobb for naturvernet.

Konklusjon

Sarpsborg kommune er uenig i at det bør innføres et totalforbud mot nygrøfting av myr og sumpskog, da dette etter en samlet vurdering *kan* være både forsvarlig og nødvendig; jfr foryngelsesplikten. Et totalforbud bryter dessuten med prinsippet om frihet under ansvar.

En eksakt plantefrist synes vanskelig å innføre, så lenge ikke skogeier har meldeplikt på hogst og på hvordan arealet skal forynges. Det blir svært vanskelig i ettertid å skille mellom hvilke arealer det har vært meningen å plante, og hvilke arealer som er lagt ut til naturlig foryngelse (og som ikke har noen eksakt foryngelsesfrist). Innføring av pålegg og frister som skal følges opp med tilsyn og eventuelt sanksjoner, vil være ressurskrevende for både skogeiere og kommuner, uten at man nødvendigvis kommer nærmere målet om rask og god foryngelse.

Regelen om minimum 10% innblanding av lauvtrær i bartreforyngelser bør erstattes av et krav om variasjon i treslagssammensetningen som tar utgangspunkt i de naturgitte forhold på vokseplassen.

Forskriften har til dels detaljerte og restriktive hygienebestemmelser for skog. I en tid hvor skog i forfall blir sett på som et knapphetsgode, er det vanskelig å forstå at skadeforebyggende tiltak kan være så viktige at de må lovfestes. Der hvor økonomiske interesser er truet av skogskadeproblematikk, må man

forvente at skogeieren selv gjennomfører de tiltak som er nødvendige for å hindre at verdier går tapt. I motsatt fall skapes antagelig et miljøgode.

Miljømessige konsekvenser:

Forskriften sikrer de miljøhensyn som allerede er ivaretatt gjennom bransjeprojektet Levende Skog.

Økonomiske konsekvenser:

Dersom forskriften vedtas i sin nåværende form, vil det resultere i utvidede tilsynsoppgaver for kommunen.

Rådmannens innstilling:

Sarpsborg kommune har behandlet Landbruks- og matdepartementets utkast til forskrift om bærekraftig skogbruk. Kommunen gir sin tilslutning til de fleste punktene i forskriften. Men Sarpsborg kommune er ikke enig i følgende:

- 1) At det innføres et totalforbud mot nygrøfting av myr og sumpskog.
- 2) At det innføres en eksakt frist for tilplanting etter hogst.
- 3) At lauvandelen i bartreforyngelser bindes til en eksakt %.
- 4) At de tildels strenge og omfattende bestemmelsene om skoghygiene er påkrevet.

Kommunens synspunkter er nærmere begrunnet i utredningen.

Behandling i utvalg for landbruksforvaltning 30.09.05

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Utvalg for landbruksforvaltnings vedtak:

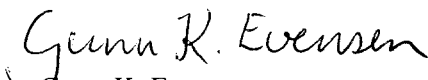
Sarpsborg kommune har behandlet Landbruks- og matdepartementets utkast til forskrift om bærekraftig skogbruk. Kommunen gir sin tilslutning til de fleste punktene i forskriften. Men Sarpsborg kommune er ikke enig i følgende:

- 1) At det innføres et totalforbud mot nygrøfting av myr og sumpskog.
- 2) At det innføres en eksakt frist for tilplanting etter hogst.
- 3) At lauvandelen i bartreforyngelser bindes til en eksakt %.
- 4) At de tildels strenge og omfattende bestemmelsene om skoghygiene er påkrevet.

Kommunens synspunkter er nærmere begrunnet i utredningen.

Rett utskrift:

Dato: 30.09.2005

Gunn K. Evensen
utvalgssekretær